

POZIȚIA CENTRULUI PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE CU PRIVIRE LA MODIFICAREA SISTEMULUI DE PENSII

La data de 16 decembrie 2020, în mod de urgență, Parlamentul a votat în ambele lecturi proiectul de lege ce prevede modificarea Legii cu privire la sistemul public de pensii. Menționăm că, la data de 10 decembrie 2020, un grup de deputați au înregistrat [proiectul de lege](#) cu referire la modificarea sistemului de pensii. Proiectul prevede micșorarea vârstei de pensionare: pentru femei la 57 de ani și pentru bărbați la 62 de ani. Totodată, acesta prevede și stabilirea stagiului de cotizare de 30 de ani pentru femei și 33 de ani pentru bărbați.

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD) dezaprobă modificările propuse, cât și maniera iresponsabilă și netransparentă în care acest proiect de lege a fost elaborat și votat.

Aprobarea acestor modificări va duce la diminuarea pensiilor pentru majoritatea femeilor din Republica Moldova. Micșorarea vârstei de pensionare, cât și a stagiului de cotizare va defavoriza în mod special femeile, întrucât autorii proiectului au lăsat neschimbată formula de calcul a pensiei. Formula este bazată atât pe venitul mediu lunar asigurat, cât și pe stagiul total de cotizare. Astfel spus, deși femeile vor avea posibilitatea de a se pensiona mai devreme, pensia acestora va fi mult mai mică comparativ cu cea a bărbaților.

Amintim că, în anul 2020, numărul pensionarilor care beneficiau de pensia pentru limita de vârstă era de 524.5 mii, din care 70.5% erau femei. Datele oficiale arată că, în mediu, la nivel național, pensia femeilor a fost mereu mai mică comparativ cu cea a bărbaților. Această diferență a crescut mereu. În anul 2019, diferența de gen la pensii la nivel național a fost de 20.7%, iar la nivelul mun. Chișinău aceasta a fost și mai mare – de tocmai 32.1% (vezi tabelul de mai jos). Imensa inechitate față de femeile pensionare din Moldova a fost determinată de formula discriminatorie de calcul a pensiei, ce a fost aplicată până în anul 2016. Acea formulă, la fel, se baza pe vârste și stagii de pensionare diferite.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Diferența de gen la pensii la nivel național, %	16.7	17.2	17.8	18.1	19.0	21.6	20.7
Diferența de gen la pensii în municipiul Chișinău, %	27.5	28.2	28.7	28.9	29.8	32.6	32.1

Tabel 1: Diferențe de gen în pensii, 2013-2019

Sursa: Biroul Național de Statistică

Un proiect care pretinde să aducă beneficii pentru femei, de fapt le va răpi din pensia acestora. Un argument invocat de către autorii proiectului de lege este că, odată cu pensionarea mai devreme a femeilor comparativ cu a bărbaților, acestea vor avea posibilitatea să muncească, iar în același timp să beneficieze și de pensie. Datele oficiale arată că, în anul 2020, doar 22% din femeile care beneficiau de pensie erau încadrate în câmpul muncii. Ponderea bărbaților era de 31.2%, chiar dacă vârsta de pensionare a acestora este mai mare. Amintim că, în prezent, potrivit Codului Muncii (art. 86), atingerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limita de vârstă constituie un motiv legal pentru concediere. Dacă această prevedere legală nu va fi abrogată, atunci vor persista situații în care angajatorul va avea motiv legal pentru concedierea femeilor care au atins vârsta de 57 de ani. În cazul bărbaților, care au atins aceeași vârstă, prevederea legală nu se va aplica.

În concluzie, acest proiect de lege (i) va destabiliza sistemul de pensii, sistem în care majoritatea covârșitoare o reprezintă femeile, (ii) va contribui la situația în care pensia femeilor va deveni tot mai mică comparativ cu cea a bărbaților și (iii) va discrimina în mod direct femeile pe piața muncii. Totodată, nu excludem faptul că, modificările date vor afecta grav stabilitatea financiară a sistemului de asigurări sociale de stat, drept rezultat fiind micșorarea pensiilor, dar și probabilitatea de incapacitate de plată a acestora.

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare solicită ca proiectul de lege, ce a fost votat de urgență în ambele lecturi pe 16 decembrie 2020, să nu fie promulgat de Președintele țării.